

FRID IKS

KINS TECH · 1. OKTOBER 2026 · KL. 11.00

Cybersikkerhet

Sirkus eller helhetlig, proaktivt og systematisk arbeid?

Rune Johan Henriksen · Operativ sikkerhetsleder, FRID IKS

OM FRID IKS

Fylkeskommunenes ressurs for IT og digitalisering

Norges største interkommunale selskap innen IKT og digitalisering. Etablert 1. januar 2024, da Viken fylkeskommune ble oppløst.

210

medarbeidere

65

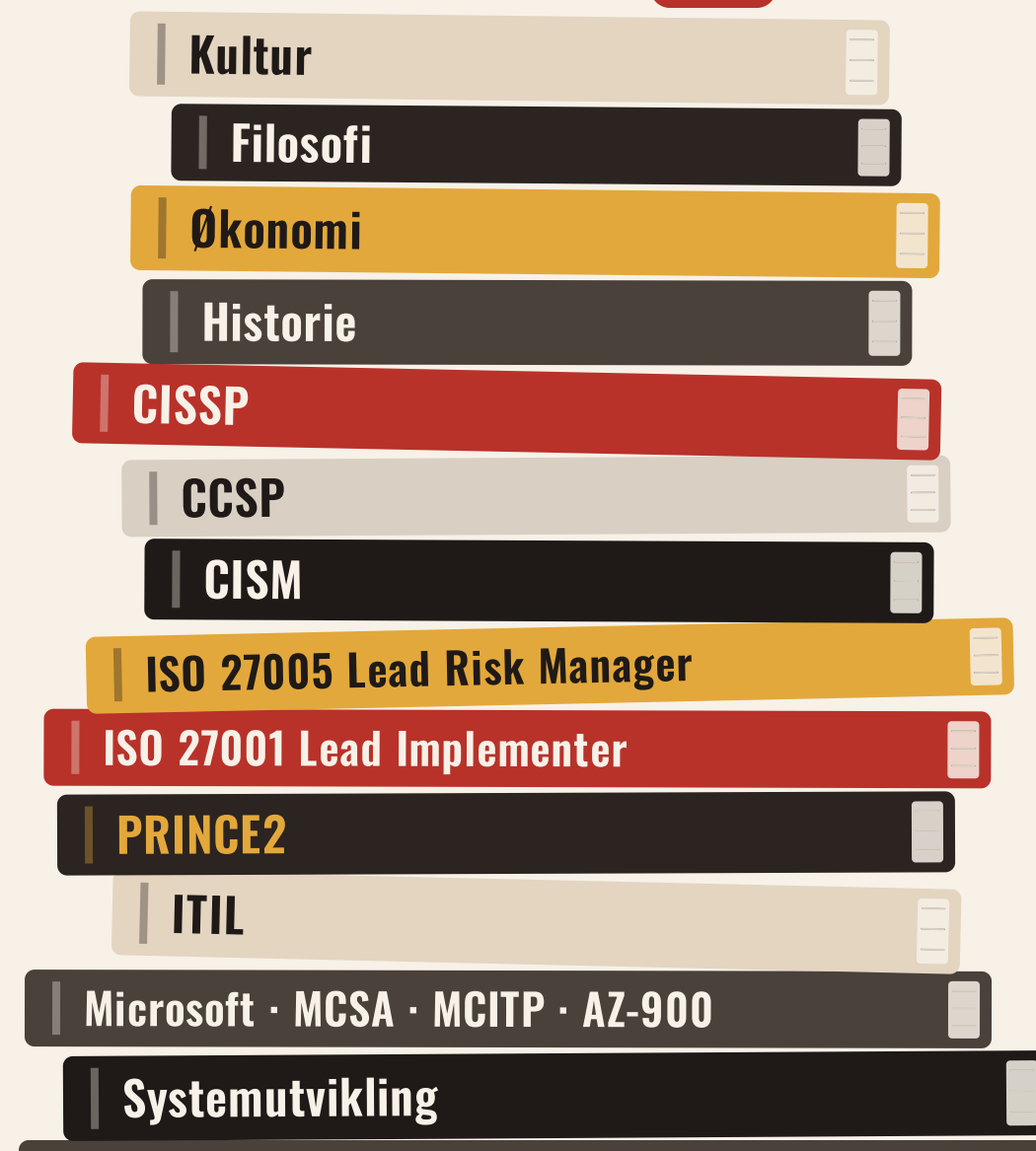
læringer

58

videregående skoler

3fylkeskommuner eier
oss

Eiere: Akershus 55 % · Østfold 24 % · Buskerud 21 %. Vi leverer til ansatte, elever, politikere og innbyggere.

KORT OM MEG · NATTBORDET

Rune Johan Henriksen

Operativ sikkerhetsleder, FRID IKS
Digitale plattformer og infrastruktur

Motiveres av å lære nye ting og få nye perspektiver.

Fra hotell til cybersikkerhet – det offentlige kan lære mye av servicebransjen.

50+ og i gang med andre barnekull. Nei, ikke ny kone – 2 hunder og 5 valper.

Sikkerhet er en del av service

Kampen

Vi mot dem – brukerne blir motstandere. **Fawlty Towers** (Hotell i særklasse): hotellet hadde gått strålende, bare det ikke var for gjestene.

Hotellet

Alle ansatte bidrar til gjestens opplevelse og er like viktige. Gjestene har ulike behov og forventninger.

ITIL

Sikkerhet er en del av garantien: en tjeneste som ikke er sikker, er ikke brukbar.

Warranty: «Assurance that a product or service will meet agreed requirements» – ITIL 4

Offentlig sektor

Som offentlig ansatte forventes det at vi forvalter systemer og data på en betryggende måte.

Vadsø

Fikk treer på terningen. Da utestengte han både journalisten, mateksperten og hans kjæreste

Faksimile: [iFinnmark](#), 16.07.24

INTEGRITET

Anmelderen har ikke alltid rett

Et terningkast er én vurdering – ikke hele sannheten.

Integritet er å stå for kvaliteten og kravene sine – også når kritikken kommer.

For oss: Brukere, ledere og media vil ikke alltid være enige. Stå for beslutningen – og forklar den.

TITTELEN ER VEIKARTET

Sirkus eller helhetlig, proaktivt og systematisk arbeid?

Sirkus

Aktivitet som ser produktiv ut – men ikke gir varige resultater.

Helhetlig

Sikkerhet i sammenheng med ledelse, prosesser og mennesker.

Proaktivt

I forkant – før hendelsen, fristen og rushet.

Systematisk

Rammeverk, måling og regelmessig forbedring.

Fra FRIDs strategi: «Vi arbeider helhetlig, systematisk og proaktivt med cybersikkerhet.» Ordene er valgt bevisst og innebærer forpliktelser.

Travelt er ikke det samme som viktig

	Haster	Haster ikke
Viktig	Brannslukking Krisen er her. Nødvendig, men slitsomt.	Systematisk arbeid Her bygges sikkerhet. Ingen maser – derfor blir det ofte ikke gjort.
Ikke viktig	Sirkuset Møter, e-poster og aktivitet som føles produktivt.	Tidstyver Det vi gjør i stedet for det vi burde.

Fritt etter Tim Urban, «[The Procrastination Matrix](#)», Wait But Why (2015), basert på Eisenhower-matrisen · [waitbutwhy.com](#)

SIRKUS · **HELHETLIG** · PROAKTIVT · SYSTEMATISK

Helhetlig

Sikkerhet i sammenheng med ledelse, prosesser og mennesker – ikke et isolert teknisk sikkerhetstiltak.

«Det er sånne som deg som gjør
min arbeidshverdag vanskelig»

– Min kone

HELHETLIG · FORANKRING

Folk følger lederne

Snakk risiko og konsekvens – ikke teknologi.

La ledelsen eie beslutningen – ikke IT.

Forklar hvorfor – før dere sier hva.

EKSEMPEL: FIDO2 I ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE

Kravet må være bestemt før det håndheves

Beslutning

Fylkeskommunen bestemte kravet for alle ansatte og folkevalgte.

Tydelig dato

15. september – kjent for alle fra første dag.

Konsekvens

Uten phishingresistent metode: ingen pålogging. Kun Intune-maskiner med Windows Hello aktivert.

Begrunnelsen: felles anbefaling fra NSM, Politiet, Datatilsynet og Digdir – og faktiske kontoovertakelser. Risikoen veier tyngre enn ulempen for dem som ikke rekker fristen.

Kilde: [Advarsel om stor digital angrepsaktivitet – Sikkert.no](#)

HELHETLIG · FORANKRING FRA TOPPEN

«Jeg har selv fulgt opp to ledere i dag som ikke hadde tilstrekkelig autentisering»

– **Solveig Helene Olsen**, fylkeskommunedirektør i Østfold fylkeskommune

15. september 2026 – dagen før håndheving

Frist holdt

Ingen utsettelse – håndhevet som planlagt kl. 08.00.

45 aktive brukere

manglet tiltak ved fristen. De fikk beskjed – og hjelp.

Ingen kø

Brukerstøtte hadde kapasitet til etternølerne.

SIKKERHETSLEDERENS BESTE VENNER

Bli venner med dem som faktisk hjelper deg

Kommunikasjonsavdelingen

- Gjør kravet forståelig
- Vet hvilken kanal som når frem
- Velger riktig tidspunkt

Brukerstøtte

- Møter brukeren som står fast
- Ser problemene før alle andre
- Gjør tiltaket mulig i praksis

Ta dem med fra dag én – ikke dagen før håndheving.

SIRKUS · HELHETLIG · **PROAKTIVT** · SYSTEMATISK

Proaktivt

I forkant av trusler, frister og rushet – ikke i etterkant av hendelsen.

MENNESKER ER FORSKJELLIGE

Hvorfor noen venter til siste liten

Fornuften

Vet hva som bør gjøres, og planlegger det.

Lysten her og nå

Velger det som er enkelt og morsomt akkurat nå.

Panikken

Våkner først når fristen er nær – og da skjer det noe.

For oss betyr det: en tydelig frist, påminnelser underveis – og en brukerstøtte som er klar for rushet rett før fristen.

Fritt etter Tim Urban, «[Why Procrastinators Procrastinate](https://waitbutwhy.com)», Wait But Why (2013) · waitbutwhy.com

EKSEMPEL: AKERSHUS OG BUSKERUD FYLKESKOMMUNE, OKTOBER 2026

Planen før bryteren slås på

5.–6. okt

Informere

Nyhetssak, e-post til alle ledere og informasjonsmøte.

Uke 41–42

Følge opp

Lister til berørte ledere. Brukerne får e-post tirsdag og fredag.

Uke 43

Siste påminnelse

Siste liste til ledere og siste varsel til brukere.

22. okt

Vurdere

Fylkeskommunene ser restansene og veier dem mot risikoen.

23. okt

Håndheve

Bryteren slås på. Det tar ett sekund.

Hele veien: daglig oppdatert status til brukerstøtte på lokasjonene, og én felles Teams-kanal der alle kan stille spørsmål.

SLIK VIRKER DET – TILBAKEMELDING FRA BRUKERSTØTTE

«Her er hele innføringsprosessen presentert, og vi IKT-ansvarlige på skolen har dermed mulighet for å forberede OSS»

«Dette ene innlegget burde andre bruke som eksempel»

«Til og med bruksanvisningen er ferdig»

– **Toralf Ødegaard Schulte**, IKT-ansvarlig ved Drammen videregående skole

SIRKUS · HELHETLIG · PROAKTIVT · **SYSTEMATISK**

Systematisk

Etablerte rammeverk, målt modenhet og regelmessig forbedring.

Et godt verktøy gjør deg ikke til en god snekker. Start med prosessen – ikke med verktøyet.

PRIORITERING

Grunntiltakene først

CIS Controls og NSMs grunnprinsipper deler tiltakene inn i prioriteringsgrupper. Ha kontroll og oversikt over tiltakene i gruppe 1 før du setter større innsats på tiltakene i gruppe 2 og 3.

Det grunnleggende først – avanserte tiltak uten grunnmur er bare triks.

Gruppe 3 – senere

Gruppe 2 – deretter

Gruppe 1
Full fokus nå

SYSTEMATISK · ETT TILTAK OM GANGEN

Ett steg om gangen – 2026

Mars–april

SMS og e-post ut

De svakeste metodene
faset ut i FRID og fylkene.
Håndhevet 8. april.

Mai

FRID først

Vi tok vår egen medisin:
phishingresistent
pålogging håndhevet 27.
mai.

September

Østfold

Håndhevet 16. september
– med direktøren på laget.

Oktober

Akershus og Buskerud

Håndheves 23. oktober.

Samme mønster hver gang: forankring, oversikt, kommunikasjon, oppfølging – og først da håndheving. Vi var raskt oppe i 80 %, men derfra går det sakte – de siste 20 % tar tid. I Østfold håndhevet vi ved 85 %.

Et lagarbeid: Gjennomført av operativ sikkerhetsgruppe – med ledergruppen i Digitale plattformer og infrastruktur i ryggen.

SYSTEMATISK · VERKTØYKASSA

Slik lager vi listene

1 · Hent**Fra Entra ID**

Microsoft Graph:
gruppemedlemmer, registrerte
metoder, siste pålogging og leder.

2 · Klassifiser**Hver bruker**

FIDO2, Authenticator, Windows
Hello og BankID gir tiltak – og
konsekvens: klar, begrenset eller
stoppes.

3 · Del ut**Til ledere og ledelse**

Excel med fargekoder per leder,
og en statusrapport i Word per
fylke.

`userRegistrationDetails · signInActivity · methodsRegistered: passKeyDeviceBound, passKeyDeviceBoundAuthenticator, windowsHelloForBusiness`

Ett PowerShell-script for alle fire tenanter, samme regler og bare leserettigheter. Det er listene – ikke scriptet – som gjør jobben.

EKSEMPEL · LEDERENS LISTE

Slik ser listen ut

Utdrag for én leder ved Eksempel videregående skole. Fargen på raden viser hva som skjer ved håndheving.

Navn	E-post	Tiltak	FIDO2	Push	BankID	WHfB	Sist inne
Kari Nilsen	karin@fylkeskommune.no	Bruker må aktivere tilgangsnøkkel i allerede installert Authenticator	Nei	Ja	Ja	Ja	23.09.26
Ola Hansen	olah@fylkeskommune.no	Bruker må aktivere tilgangsnøkkel i allerede installert Authenticator	Nei	Ja	Ja	Nei	15.09.26
Ingrid Berg	ingridb@fylkeskommune.no	Bruker må installere Authenticator med tilgangsnøkkel	Nei	Nei	Ja	Ja	23.09.26
Per Johansen	perj@fylkeskommune.no	Bruker må installere Authenticator med tilgangsnøkkel og legitimere seg med BankID	Nei	Nei	Nei	Nei	Aldri

Gul = begrenset til Intune-maskin med Windows Hello

Oransje = stoppes

Fiktive navn og adresser. Enhet, avdeling og leder er skjult.

Hver leder eier sin egen liste. Status per enhet viser alle hvor de står – og brukerstøtte får listene før brukerne ringer.

EKSEMPEL · HELE FYLKESKOMMUNEN

Summen av alle lederlistene

7 067 brukere fordelt etter hva som skjer ved håndheving – samme farger som i listene

Klar 3 475 · 49 %	Begrenset til Intune-maskin med Windows Hello 2 685 · 38 %	Stoppes 907 · 13 %
-----------------------------	---	------------------------------

Av de 907 som stoppes: **506 aktive** siste 30 dager – 487 av dem har allerede appen · 225 over 30 dager siden · 176 aldri pålogget

487 av de 506 aktive trenger bare å slå på én funksjon i en app de allerede har. Det løses med kommunikasjon og brukerstøtte – ikke med teknikk.

Ansvar betyr handling

Helhetlig

Bli venner med kommunikasjon og brukerstøtte – og gjør det til lederens sak.

Proaktivt

Lag planen før bryteren – frist, påminnelser og brukerstøtte klar.

Systematisk

Grunntiltakene først, ett om gangen – og vis folk hvor de står.

Sirkuset gir applaus i dag.

**Helhetlig, proaktivt og
systematisk arbeid gir
sikkerhet i morgen.**

FRID IKS

Takk!

Spørsmål?

Rune Johan Henriksen

Operativ sikkerhetsleder, FRID IKS

runehen@frid-iks.no

[linkedin.com/in/rune-johan-henriksen-983035141](https://www.linkedin.com/in/rune-johan-henriksen-983035141)

Teknikken er det enkle.

Arbeidet er forankring, kommunikasjon og brukeroppfølgning.